

PRAKTICKÉ POMŮCKY PRO DOPRAVNÍ VÝCHOVU

Pavel KONUPČÍK

Souhrn: *Pedagog zabývající se dopravní výchovou může využívat mnoho forem práce s dětmi. Při této činnosti je účelné používat didaktické pomůcky pro svoji názornost, upoutání větší pozornosti dětí, rozmanitost a při využívání výpočetní techniky větší atraktivnost. Didaktické pomůcky můžeme rozdělit do několika skupin: vizuální, multimediální, videotechniku a trojrozměrné pomůcky. Realizace na 1. stupni základní školy je možná: v integrovaných předmětech, při hrách a soutěžích s dopravní tematikou, v průřezových tématech ŠVP – projektech školy a při mimoškolních akcích.*

Klíčová slova: *pomůcky, multimedia, videotechnika, projekty.*

Není pochyb o tom, že počátek třetího tisíciletí je ve znamení prudkého rozvoje techniky, didaktické prostředky jako pomůcky a zdroje informací při aktivitách, v dopravní výchově nevyjímaje.

Pedagog zabývající se dopravní výchovou může využívat mnoho forem práce s dětmi. Při této činnosti je účelné používat didaktické pomůcky pro svoji názornost, rozmanitost a pro upoutání větší pozornosti dětí. Při využívání výpočetní techniky, multimedií se také zvýší atraktivnost.

Didaktické pomůcky můžeme rozdělit do několika skupin: učebnice, informační a metodické zpravodaje, metodické materiály BESIPU a PdF MU v Brně, pracovní sešity, propagační materiály vydávané různými organizacemi.

Pokud pracujeme s více žáky, pak je nutné využívat projekční techniky v podobě zpětného projektoru, diaprojektoru, epiprojektoru a vizualizéru. Pro práci se zpětným projektořem se nejlépe hodí makrodiapozitivy pro dopravní výchovu “Chodec” a “Cyklista”.

Vizuální pomůcky

Učebnice, informační a metodické zpravodaje, metodické materiály BESIPU a PdF MU v Brně, pracovní sešity, propagační materiály vydávané různými organizacemi.

Pokud pracujeme s více žáky, je nutné využívat projekční techniky v podobě zpětného projektoru, diaprojektoru, epiprojektoru a vizualizéru. Pro práci se zpětným

projektorem se nejlépe hodí makrodiapozitivy pro dopravní výchovu “Chodec” a “Cyklista”, které byly vytvořeny na PedF MU.

Multimédia - Informační revoluce

Informační a komunikační technologie umožnily vznik nové průmyslové revoluce s dopady, které mění způsob spolupráce ve společnosti, způsob života i hledání nových možností uplatnění lidského potenciálu ve výrobě, spotřebě, kultuře i využití volného času. Vyhledávání, zpracovávání, uchovávání i předávání informací se stává prakticky nezávislé na časových, prostorových, či kvantitativních omezeních.

Tato oblast nám skýtá velké možnosti při práci s dětmi svojí moderností a atraktivitou. Moderní multimediální počítač nabízí obraz, zvuk a to hlavní – interakci. Dítě není pasivní posluchač ani divák, ale stává se součástí komunikačního systému. Na PdF MU v Brně vznikly dva multimediální programy s dopravní tematikou a jedna multimediální hra rovněž s dopravní tematikou. Další velké možnosti skýtá Internet.

Videotechnika

Videorekordér je velmi vhodnou pomůckou, ale videokazet přímo s dopravní tematikou je velmi málo. Některé videonahrávky nejsou ani metodicky správně sestaveny. Při práci s dětmi můžeme využívat propagační videokazety zejména automobilek a tím zpřístupit výklad. Na videokazetách najdeme mnoho zajímavých videosekvencí například o bezpečnostních prvcích moderních automobilů, správném používání autosedaček, nebo ukázky jízdy sportovních automobilů – unikátů.

Trojrozměrné pomůcky

Na školách najdeme nejčastěji modely dopravních značek, modely dopravních křižovatek. Některé vznikly svépomocí přímo ve školních dílnách, nebo byly dodány z BESIPU. Cyklistické helmy, autosedačky, části jízdního kola apod. jsou další vhodné pomůcky, s kterými může učitel pracovat. Jistě zajímavou pomůckou jsou různé typy trenažerů, ale jejich vysoká cena brání rozšíření do škol.

Realizace dopravní výchovy ve škole

Integrované předměty
Hry a soutěže s dopravní tematikou
Průřezová témata ve ŠVP
Školní projekty
Akce ve školních družinách

Realizace dopravní výchovy mimo školu

Rodina
Výlety, vycházky

Dopravní hřiště
Pozorování okolí
Internetové aplikace
Počítačové hry s dopravní tematikou

Literatura

VOTRUBA, J. *Dopravní výchova, I.díl, Chodec*. Praha: Fortuna, 1992, 64 s.
VOTRUBA, J. *Dopravní výchova, II.díl, Cyklista*. Praha: Fortuna, 1993, 64 s.
VOTRUBA, J. *Pravidla silničního provozu pro chodce a pro cyklisty v testech*. Praha: Fortuna, 1992, 120 s.
STOJAN, M. a kol. *Dopravní výchova pro učitele 1. stupně ZŠ*. Brno: PedF MU, 2007.
www stránky KDT PedF MU: Texty, CD, DVD. Brno: 2006.

www adresy s dopravní tematikou

WWW.cdv.cz -- centrum dopr. výzkumu
WWW:mvcz.cz – doprava, statistiky, dopravní nehody
WWW.msmt.cz -- zprávy z ministerstva
WWW.altea.cz -- sledování vozidel
WWW.vegateam.cz -- MM programy pro děti
WWW.mvcz/besip.cz – BESIP, bezpečnost silničního provozu
WWW.tmtbrno.cz -- TMT dopravní výchova
WWW.clive-detem.cz-- Bezpečné silnice, projekt bezpečnosti dětí na silnici, mapování aktivit v oblasti dopravní výchovy
WWW.bezpecnedoskoly.cz-- celorepubliková soutěž ve znalostech dopravních předpisů pro děti